לעילוי נשמת הר׳ אברהם יוסף שמואל אלתר בן הר׳ טוביה ז״ל

בראתי יצר הרע ובראתי

תורה תבלין

A Torah Tavlin Publication
34 Mariner Way Monsey, NY 10952

שבת קודש פרשת מטות / מסעי - ראש חודש מנחם אב

Shabbos Parshas Matos / Ma'asay

July 21, 2001 - א׳ מנחם אב תשס״א

לכל זמן ועת.....(Monsey, NY)

הדלקת נרות - 8:06 *	שקיעה/יום השבת - 8:23
זמן קריאת שמע/מ״א - 8:46	צאת הכוכבים/מעריב- 9:13
זמן קריאת שמע/גר״א - 9:22	לשיטת רבינו תם - 9:35

*מי שמדליק מוקדם, אין לאחר מזמן עצם קבלת השבת (משיאמר מזמור שיר).

מדעת עליון

ויאמר משה אליהם אם יעברו בני גד ובני ראובן אתכם את הירדן (כט-לב)

הנה התנה כאן משה תנאו עם בני גד ובני ראובן בלבד, ולא מצינו שהתנה גם עם חצי שבט המנשה, אף שגם הם קבלו נחלתם מעבר לירדן. ולמה לא?

ופירש **הגאב״ד מבריסק, הגמו״ר יצחק זאב הלוי סולובייציק זצ״ל**, דהנה חלקם של בני גד ובני ראובן בעבר הירדן, היה בארץ שלא נכרתה עליה ברית לאברהם אבינו, והגדר בזה שלא נאמר בה דין חלוקת שבטים, וכל שאין דין חלוקת שבטים עליו הרי הוא שייך לציבור וגם הכהנים ולווים בכלל. וא״כ חלקם זה בעבר הירדן ניתן להם אחוזת נחלה שם אם יקיימו לתנאם לצאת למלחמה עם ישראל בארץ ישראל, ואשר אם לא יקיימו התנאי שוב חזר דינם כבתחילה לקבל חלקם בירושת הארץ, במקום שנכרתה עליו ברית.

והנה חצי שבט המנשה קבלו נחלתם בממלכת עוג בבשן, ונתפרש ע״ז שהיא הארץ שניתן לאברהם אבינו. א״כ הרי לנו מפורש שחלק המנשה בעבר הירדן היה בארץ שנכרתה עליה ברית לאברהם, ומן הדין היה שתהיה כלולה בחלוקת הארץ לשבטים, אלא שנתחדשה בזה הלכה שתנתן לחצי שבט המנשה בלא גורל וחלוקה, ומעתה נעשה חלקם זה נחלתם בתורת חלוקת ארץ ישראל. ולפיכך, לא התנו משה עם חצי שבט המנשה כלל כי נתחלקה להם כחלוקת ארץ ישראל עצמה.

והורשתם את הארץ וישבתם בה וכו׳ (לג-נג)

פרש״י והורשתם אותה מיושביה ואז וישבתם בה תוכלו להתקיים בה ע״כ.

***
***
***
***
***
***
***
***
***
***
***
***
***
***
***
***
***
***
***
***
***
***

והשיבו אותו העדה אל עיר מקלטו ... וישב בה עד מות הכהן הגדול (לה-כה)

The *gemara* (מכות י:) relates that if two people committed murder, one במזיד - *intentionally,* and one בשוגג - *inadvertently*, but neither of them could be brought to trial for lack of witnesses, *Hashem* will lead them to an encounter whereby the inadvertent murderer will kill the deliberate murderer in an unintentional manner in the presence of witnesses. In this way, true justice is meted out as the one who dies gets what is coming to him and the other man must flee to an עיר מקלט - *city of refuge*.

R' Yaakov Tzvi Mecklenburg ZT"L further elucidates this point: There are various levels of שוגג. Every unintentional murderer commits his crime with a different level of negligence. It is impossible for human beings to render exact judgement for each individual case. The *Torah*, therefore, tells us a murderer who is exiled to an עיר מקלט, must remain there until the *Kohen Gadol* passes away. This allows for each individual to receive his due punishment: For one inadvertent killer, this may mean a short exile, while another may have to live out the rest of his days apart from his family and friends. From here we can clearly see that the laws of the *Torah* are perfect and *Hashem*'s judgements are exact to a hairsbreath.

הוא היה אומר.....

R' Pinchos of Koritz ZT"L would say:

"I try with all my might to keep the trait of anger repressed and expose it only when necessary. That way it is I who controls this bad quality. It does not control me!"

R' Chaim Yehuda Meir Hager ZT"L would say:

"Our great love for *Eretz Yisroel* is nothing more than an inheritance from our ancestors who requested burial in the holy land. Although their love for the Land was only realized after their deaths, it is their merit which enables us to settle and strengthen the Land."

R' Abraham J. Twerski Shlit"a would say**:**

"At home, we were told never to utter any unkind words at anybody, no matter how deserving they were. When my *Bubby* was provoked to anger at someone, she would say, 'May he have fresh, soft bread and hard butter!'

MAZEL TOV TO THE SCHWARTZ FAMILY ON THE BAR MITZVAH OF THEIR SON יצחק נ״י. MAY THEY SEE MUCH NACHAS FROM HIM.

To sponsor or dedicate an issue please call 845-362-4380

ומבואר מדבריו ומדברי המפרשים שלא נתחייבנו במצות הישיבה בארץ ישראל אם לא נוריש את יושביה, שהם ז׳ עממין אשר מטמאים אותה בגלוליהם, שכל עוד קיימת סכנה שיהיו הם לישראל למוקש ויחטיאו אותם בטומאתם, לא חלה עליהם המצוה כלל, כי כל יסוד מצוה זו אינה אלא בהיות א״י בקדושתה. ולזה הקדימה הקרא ״והורשתם״ קודם שציותה ״וישבתם״, להורות שפטור זה אינו מחמת אונס אלא מפני שכך היא צורת המצוה.

וביאר **הגמו״ר יוסף חיים זוננפעלד זצ״ל**, כי יש לנו ללמוד יסוד זה ממצות מילה, שבודאי לא פחותה מצות מילה בערכה ממצות ישוב ארץ ישראל, שהרי דוחה היא את השבת, ועדיין מי שמתו אחיו מחמת מילה אין מלין אותו, באשר סכנה היא לא. וא״כ יש לומר, שכן הוא הדבר במצוה זו של ישיבת ארץ ישראל, אם מסתכן הוא על ידה באבדן נפשו או נפשות בני ביתו, וה״ה אם יש לו סכנה במיתה רוחנית החמורה ממיתת הגוף, ודאי שאינו מחוייב להכניס עצמו בסכנה זו, וימתין בקיום המצוה עד שיעלה בידו להבטיח את עתידו הרוחני, להקדיש עצמו באי״י לעבודת השי״ת בלא שום חשש סכנה.

מעשה אבות....סימן לבנים

זאת הארץ אשר תתנחלו אותה בגורל אשר צוה ה׳ וכו׳ (לד-יג)

A case involving two men who were disputing ownership of a small plot of land, came before the *Beis Din* of **R' Yitzchok Noson Berlin ZT"L**. Neither of the men had adequate proof that the land belonged to him, so the Rov sought to arrive at an equitable compromise. However, neither party wished to yield to arbitration, insisting instead that the *Beis Din* issue a decisive ruling based on the letter of the law.

R' Berlin was disturbed by the litigants stubborn pettiness and tried to impress upon them that this small plot of land was hardly worth the enmity they were generating between themselves. After all, earthly possessions are only temporary in this world and just as Hashem gives possessions to people, He can soon enough take it away. The two parties were unmovable, however, and they turned a deaf ear to his pleas.

The *Rov* had an idea. He removed a *medrash* from the bookshelf and opened it. He began relating that when *Bnei Yisroel* occupied the Land of Canaan and it was apportioned among the twelve tribes, lots were cast to see which land belonged to whom. The validity of the lots was confirmed by a *Bas Kol* - a Heavenly voice, which announced, "This land belongs to them." And so on and so forth. After a moment, R' Berlin looked up from the *sefer* and said, "Since there is not enough evidence to issue a final ruling, why don't we rely on Divine revelation, just like our ancestors did!"

***
***
***
***
***
***
***
***
***
***
***
***
***
***
***
***
***
***
***
***

The two men were stunned. "What's wrong," said the *Rov*, seeing their hesitant expressions, "Let the land speak for itself!" The intrigued litigants finally consented.

They all went out to the site. In a manner intent on impressing the onlookers, the *Rov* bent over and spoke to the earth authoritatively. "I, as the head of the Rabbinical court, command you to tell me to which of these two people you really belong!" He then bent over even further and put his ear to the ground. After a few moments of intent listening, he nodded somberly and rose to face the litigants. In a foreboding tone of voice, he relayed over the message. "The earth wants me to tell you, that it belongs to neither of you. It says that you actually belong to it, and it will eventually claim the both of you!" Sheepishly, the two men nodded in understanding and not long after, agreed to a compromise.

TORAH GEMS

וידבר משה אל ראשי המטות ... איש כי ידר נדר לה׳ וכו׳ (ל-ב׳ג׳)

The *parsha*, addressing the laws of נדרים - *vows*, follows the previous *parsha* dealing with matters relating to the *Yomim Tovim*, concluding with the joyous festival of *Succos*. When a man gathers into his home, and there is excessive feasting and drinking, there remains the fear that oaths that were made will not be kept. The question is: Why does the *Torah* specify in this *parsha*, that these words were said ״אל ראשי המטות״ - *"To the heads of the tribes"*? Weren't all the *mitzvos* first given to the leaders and then to the rest of *Bnei Yisroel*?

The **Chasam Sofer, R' Moshe Sofer ZT"L**, gives us an enlightening explanation for all times. It is common to have "leaders" and public activists who make endless promises and guarantees to their constituents, in an attempt to win over their opinion. They may even swear to the fulfillment of these promises. However, quite often will they break their word without even batting an eyelash, sometimes doing the exact opposite of that which they promised. This state of affairs is most distressing, since it is the leaders who should be setting an example for those looking up to them, in word and deed. Thus, the *Torah* calls specifically upon the leaders, ״לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה״ - *"He must not break his word; according to all that proceeds out of his mouth, he shall do"*. For this reason, Moshe talks directly to the heads of the tribes, for if they will keep their word, the people will see and follow.